

Đề tài: NGHỆ THUẬT HÀI HƯỚC – DÍ DỖM TRONG QUẢN TRÒ, TRÒ CHƠI

Huỳnh Toàn

Trưởng khoa Kỹ năng Trường Đoàn Lý Tự Trọng
Tổng trưởng-Tổng đoàn Sao Bắc Đẩu

I. LỜI NÓI ĐẦU:

Các bạn thân mến! Loại hình sinh hoạt tập thể, cộng đồng, sinh hoạt vòng tròn nhằm tạo nên một bầu không khí vui nhộn, thư giãn, tạo cho người chơi tinh thần sảng khoái; đồng thời đáp ứng được các giá trị mà trò chơi mang lại, đó là: “Vui chơi – Giải trí – Giáo dục và Rèn luyện”. Để làm được điều đó thì Người Quản trò và Người chơi phải có sự hợp tác và nỗ lực rất lớn trong quá trình diễn ra hoạt động sinh hoạt tập thể, cộng đồng. Sự hợp tác và nỗ lực đó là cả một Nghệ thuật mà Người Quản trò và Người chơi tạo nên một bầu không khí vui chung.

Từ đó cho thấy, Nghệ thuật hài hước – Dí dỏm trong quản trò, trò chơi là một quá trình đúc kết từ thực tiễn, kinh nghiệm. Bên cạnh đó, mỗi bậc Thầy của quản trò đều có tuyệt kỹ riêng để tạo nên những giá trị nghệ thuật Hài hước – Dí dỏm mà mang tính sư phạm.

II. HÀI HƯỚC – DÍ DỖM TRONG QUẢN TRÒ:

Tính hài hước – Dí dỏm của người Quản trò, trò chơi là một nhân tố quan trọng để gây cười, tạo không khí vui. Nó được thể hiện qua các yếu tố mà người quản trò đã mang lại đó là: Hình dáng, cử chỉ – điệu bộ, lời nói, phong cách dí dỏm, xử lý tình huống. Tất cả những yếu tố ấy là điều kiện cần có của mà Người Quản trò phải phát huy.

1) Hình dáng:

- Người Quản trò khi bước ra vòng tròn, trước tập thể với hình dáng “Ngộ nghĩnh”, phong cách vui nhộn tạo nên những ấn tượng ban đầu là chi tiết quan trọng khi lần đầu “*ra mắt trở tài*”.
- Hình dáng cần phối hợp với những kiểu cách cho phù hợp với hoàn cảnh, đối tượng và trình độ nghệ thuật trong trò chơi. (VD như về cách ăn mặc quần áo, cách hóa trang, dáng đứng, chào, kiểu tóc, khuôn mặt...)
- Thật là hay khi Người quản trò được “trời phú cho hình dáng hài hước” Ai vừa nhìn thấy là bật cười ngay.

2) Cử chỉ – Điệu bộ:

- Điều quan trọng nhất thiết là cử chỉ điệu bộ của Người quản trò thật gần gũi với người chơi. Người quản trò cần vận động với toàn cơ thể kết hợp với các giác quan, tâm lý để tạo cho mình một phong thái thư giãn thoải mái, hòa nhập với cuộc chơi, cử chỉ hóm hỉnh, điệu bộ tinh nghịch, nhí nhảnh mà không gây “sock”.
- Dựa vào đặc điểm tâm lý, trạng thái người chơi biểu hiện (*vui hay buồn, hào hứng hay trầm lắng, nhiệt tình hay thờ ơ...*) sắc thái qua dáng vẻ, hành động và lời nói mà Người quản trò cần chú ý để thể hiện cử chỉ, điệu bộ cho chuẩn mực mà không gây căng thẳng, lố bịch.
- Cử chỉ điệu bộ có thể tạo ra qua các dáng điệu, hành động theo tính chất trò chơi hoặc theo sự tự nhiên ngẫu hứng (*có thể nhảy nhót như chim, lắc hông ư ư như heo, vịt;*

làm lãng quăng...). Hoặc những động tác lạ mà người chơi chưa từng thấy nhưng không gây mất thiện cảm.

3) Lời nói:

- Lời nói là một trong những quyết định tạo nên sự hài hước, bởi lời nói của người quản trò phải có sự tương trợ của âm giọng, cách chọn ngôn từ, cách nói, sắc thái thể hiện từ khuôn mặt qua lời nói, cử chỉ, dáng điệu, hành động để tạo nên.
- Tuỳ vào đối tượng, trình độ mà ta sử dụng ngôn từ cho phù hợp, vận dụng cách biểu hiện từng hoàn cảnh khác nhau (*như cần thiết có thể nói to để nhấn mạnh điều gì đó hay nói nhỏ, nói giọng gió để tạo sự chú ý, lắng nghe...*)
- Cần thiết khi vận dụng một số bài hát trong quá trình chơi để tạo sự thư giãn, chuyển đổi sắc thái người chơi, hoàn cảnh... Các bài hát cần tạo sự dí dỏm trong câu ca từ, có thể lên âm giọng hay xuống âm giọng khi cần thiết và Người quản trò cũng cần phải biết sáng tác, chế biến lời bài hát sao cho phù hợp với trò chơi, cách chơi hoặc để giải trí mà không ảnh hưởng đến ai.
- Vận dụng những từ láy để tăng thêm phần trí tuệ, hứng thú của trò chơi, trong buổi giao lưu, tạo sự châm biếm dí dỏm, mang tính tích cực, không gây mất đoàn kết mất thiện cảm lẫn nhau (VD: *Đội chuột Mickey thi nói lái là: Đội chuột Cây mít; Xin chào các bạn thì nói là Xao chìn Bác cạn, ...*)

4) Phong cách Sư phạm:

- **Người quản trò phải có phong cách sư phạm, phong cách sư phạm được thể hiện qua lời nói, cá tính, cách cư xử và xử trí. Phong cách sư phạm không làm mất đi sự hài hước – dí dỏm mà nó tạo cho người quản trò cần phải biết khi nào nói, khi nào dừng; khi nào nhanh, khi nào chậm; không bị xa vào thế bị động hay châm biếm, hài hước đến lộ bịch.**
- **Phong cách sư phạm cần phải rèn luyện và tu dưỡng, học tập từ những bậc tiền bối Quản trò cao cấp, từ những MC thành đạt...**

5) Xử lý tình huống:

- Một trong những yếu tố gây khó khăn và thường gặp đó là tình huống trong quản trò, trò chơi. Người Quản trò giỏi là người đi xử lý tình huống thật tốt chứ không phải là người tạo ra tình huống để xử lý rồi thất bại.
- Xử lý tình huống trong quản trò, trò chơi một cách khéo léo, hay sẽ tạo ra sự vui tươi và niềm tin cho người chơi, người quản trò được tăng uy tín. Đôi lúc tình huống được xử lý sẽ gây cười và không khí hào hứng một cách ngẫu nhiên.
- Tình huống có khi phức tạp và cũng có khi đơn giản. Tuy nhiên không vì thế mà Người quản trò chủ quan mà phải cần nắm bắt tâm lý thật tốt và vận dụng những điều kiện cần thiết mà xử trí sao cho vẹn toàn. Nghệ thuật xử lý tình huống là cả một quá trình rèn luyện và tích lũy kinh nghiệm mà Người quản trò cần quan tâm và nghiên cứu một cách sâu sắc.

III. KHAI THÁC TÍNH HÀI HƯỚC – DÍ DỎM Ở NGƯỜI CHƠI:

Ở phần này, Người quản trò cần quan tâm và khai thác đúng những giá trị thật mà người chơi đã tạo ra để điều đó là niềm động viên, kích thích hoạt động, sáng tạo và gây được bầu không khí vui chung với sự hài hước – dí dỏm của người chơi. Những điểm cần quan tâm đó là: Tâm lý – Lứa tuổi, trình độ, sự nhiệt tình hợp tác, tính thiện chí.

- *Tâm lý – Lứa tuổi:* Sự hài hước – dí dỏm được tạo ra từ tâm lý – lứa tuổi người chơi một cách tự nhiên. Tuy nhiên, Người quản trò cần nắm bắt điểm này để kích hoạt người chơi một cách khéo léo không ép buộc. Người chơi ở lứa tuổi thiếu nhi cần phát triển những loại hình trò chơi mang tính “bắt chước” (*Tập làm nhanh cho quen, thằng cu tí, mưa rơi...*), ca hát cùng với những vũ điệu, động tác hóm hỉnh, dễ thương; Người chơi ở lứa tuổi Thanh niên cần phát triển các trò chơi mang tính “Hành động, phản xạ,

tập thể” (Đoàn kết, Vua Voi Vịt, Bạch Tuyết và Bảy chú lùn, cả nhà thương nhau,..) với những ngữ điệu, hình dáng, động tác, sắc thái dí dỏm, nhí nhảnh, ngộ nghĩnh; Người chơi cao tuổi thì cần phát triển các trò chơi mang tính “nhẹ nhàng, trí tuệ, thư giãn” hình thức hài hước – dí dỏm mang tính động viên và khen tặng được phát huy nhiều hơn ở người quản trò cũng giữa những người chơi với nhau.

- *Trình độ*: Đây là điểm cũng khá quan trọng mà người quản trò lưu ý để khai thác người chơi. Người quản trò sử dụng những trò chơi phù hợp với trình độ và trí tuệ của người chơi. Qua đó, Người quản trò khai thác ở phong cách người chơi ra sao (*sự tự tin, nhí nhảnh, lịch sự...*), khai thác trí tuệ người chơi ở ngữ điệu hay câu từ (*nói chuyện duyên dáng, nói chuyện nhí nhảnh, từ láy, từ địa phương...*).
- *Sự nhiệt tình hợp tác - Tính thiện chí*: Đây là một ưu điểm rất quan trọng mà sự thành công của Người quản trò được đưa lên đỉnh cao. Người chơi nhiệt tình quá với sự châm biếm hài hước – dí dỏm của mình sẽ dễ dẫn đến sự lố bịch trong trò chơi và ngược lại, sự nhiệt tình hợp tác – Thiện chí sẽ tạo bầu không khí vui cho tập thể và sự hài hước của mỗi cá nhân sẽ ngẫu nhiên tạo ra góp phần sinh động trong trò chơi, giúp cho người quản trò cũng dễ khai thác ưu điểm của từng người chơi.

IV. NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý:

Trong quá trình hoạt động tổ chức trò chơi, Người quản trò lưu ý 3 điểm cần và 3 điểm tránh quan trọng sau:

**** 3 điểm cần:***

- Cần kiểm chế sự nóng tính, luôn tạo niềm vui từ chính bản thân và gần gũi, chia sẻ cảm xúc với người chơi.
- Cần biết cách nói đùa, cách châm biếm dí dỏm mà không gây mất đoàn kết, mất thiện cảm đối với người chơi.
- Cần phát huy những tố chất hài hước đã có, học tập, rèn luyện và đúc kết kinh nghiệm từ những cuộc chơi đã qua và từ những bậc thầy hai hước dí dỏm trong tất cả mọi lĩnh vực.

**** 3 điểm tránh:***

- Tránh tự cao, tự mãn.
- Tránh bị lố bịch, châm biếm quá đáng, xúc phạm.
- Tránh gò ép mình vào sự hài hước – dí dỏm khi mình chưa sẵn có tố chất tự nhiên hoặc chưa có quá trình học tập, rèn luyện và đúc kết kinh nghiệm.

Tóm lại, Nghệ thuật hài hước – Dí dỏm trong quản trò, trò chơi là một trong những yếu tố quyết định sự thành công hay thất bại của Quản trò. Nghệ thuật hài hước – Dí dỏm không phải một sớm, một chiều mà người quản trò cần phải nỗ lực nghiên cứu và học tập nhiều để biến những điều cảm thấy rất khó thành những thành tựu cao, thành quản trò giỏi mà ta làm được trong ngày hôm nay và tương lai trờ.